

Raport privind asigurarea transparenței în procesul decizional de către autoritățile administrației publice centrale

Martie 2021

Cuprins:

1. Abrevieri.....	2
2. Context general	3
3. Date 2020	4
4. Implicarea societății civile în procesul de implementare.....	8
5. Dezvoltarea mecanismelor de participare electronică în procesul decizional.	9
6. Analize în domeniu, deficiențe identificate, concluzii	12
7. Constatări și recomandări.....	13

1. Abrevieri

APC	Autorități Publice Centrale
CS	Cancelaria de Stat
MAI	Ministerul Afacerilor Interne
MSMPS	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale
MAEIE	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene
MEI	Ministerul Economiei și Infrastructurii
MADRM	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului
MJ	Ministerul Justiției
MF	Ministerul Finanțelor
MA	Ministerul Apărării
MECC	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării
CNAM	Compania Națională de Asigurări în Medicină
CNAS	Casa Națională de Asigurări Sociale
BNS	Biroul Național de Statistică
AGEPI	Agencia de Stat pentru Proprietate Intelectuală
AMDM	Agencia Medicamentului și Dispozitivelor Medicale
ANSA	Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor
APP	Agencia Proprietății Publice
AI	Agencia de Investiții
ARI	Agencia Relații Interetnice
ANCD	Agencia Națională pentru Cercetare și Dezvoltare
SPPS	Serviciul Pază și Protecție de Stat
ARFC	Agencia Relații Funciare și Cadastru

2. Norme generale

Legea privind transparența în procesul decizional nr.239/2008, constituie legea cadru menită să stabilească principiile și cerințele/de bază privind informarea, consultarea și participarea sectorului asociativ, a cetățenilor și altor părți interesate de procesul de elaborare și adoptare a deciziilor de către autoritățile publice.

Principiul transparenței în procesul decizional, presupune asigurarea accesului cetățenilor la documentele aflate în proces de elaborare/modificare în cadrul APC, precum și la consultarea acestora cu privire la adoptarea anumitor decizii și reglementări. Transparența, în sens larg, se referă la accesul liber la informație de orice fel, la posibilitatea de a participa sub orice formă și a pune la dispoziția publicului informații relevante și în timp util cu privire la activitățile desfășurate de către autoritățile și instituțiile publice.

Scopul implicării publicului în procesul decizional constă în a îmbunătăți calitatea deciziilor adoptate și legitimitatea socială a acestora. Antrenarea în procesul de elaborare a actelor normative a organizațiilor nonguvernamentale, a diferitor grupe interesate din toate sectoarele contribuie la echilibrarea documentelor strategice, elaborate în corespundere cu interesele comunității și a societății în ansamblu.

Asigurarea transparenței multilaterale de către autoritățile publice conduce în mod sigur la creșterea responsabilității, performanței și încrederii în sectorul public.

Actul normativ subordonat legii vizate ce reglementează procedurile de asigurare a transparenței în procesul de elaborare și adoptare a deciziilor este Hotărârea Guvernului nr. 967/2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional.

Potrivit pct.2 al acestei hotărâri, Cancelaria de Stat, ministerele, alte autorități administrative centrale și serviciile publice desconcentrate ale acestora:

- 1. vor actualiza procedurile interne referitoare la transparența în procesul decizional;*
- 2. vor desemna responsabilii de coordonare a procesului de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional;*
- 3. vor institui linia telefonică instituțională de informare a societății civile;*
- 4. vor elabora, vor actualiza și vor publica lista organizațiilor neguvernamentale pe domenii de activitate.*

Astfel, în partea ce ține de Guvern, normele privind transparența în procesul decizional sunt dezvoltate în *Regulamentul cu privire la procedurile de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.967/2016*.

Principiul asigurării transparenței, publicității și accesibilității, care clarifică anumite aspecte privind participarea societății civile la elaborarea actelor normative și la dezbaterile acestora în procesul de consultare/avizare, este reglementat și de prevederile **Legii nr.100/2017 privind actele normative și Hotărârii Guvernului nr.610 din 03.07.2018 privind Regulamentul de activitate al Guvernului**.

3. Date 2020

Pe parcursul anului 2020, au fost desfășurate **52 ședințe ale Guvernului și 46 ședințe operative la Prim-ministru** (organizate în regim on-line, odată cu instalarea stării de urgență). Pentru fiecare ședință s-a asigurat pregătirea și expedierea către toți participanții a Ordinilor de zi, proceselor-verbale și materialelor aferente.

În aceeași perioadă, au avut loc **53 de Ședințele ale secretarilor generali**, organizate săptămânal (în regim on-line). În vederea asigurării bunei desfășurări a acestor ședințe, au fost întocmite și expediate electronic participanților la ședință, 53 Ordini de zi cu materialele aferente și 53 procese-verbale, inclusiv indicațiile aferente

Totodată, pe parcursul perioadei de referință, au avut loc 39 ședințe ale Comisiei Naționale Extraordinare pentru Sănătate publică, care au avut ca scop identificarea și aprobarea acțiunilor Guvernului Republicii Moldova în raport cu combaterea și diminuarea efectelor pandemiei cauzate de virusul COVID-19.

De asemenea, au fost convocate 44 ședințe ale Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, în cadrul cărora au fost examinate acte normative fundamentate prin analize de impact conforme. Astfel, au fost examinate 212 documente, cu elaborare a 78 expertize asupra 83 de proiectelor de acte normative analizate.

Pe parcursul anului 2020, Cancelaria de Stat a recepționat spre înregistrare 1015 proiecte de acte normative, dintre care, 139 au fost restituite autorităților pentru aducere în conformitate cu cerințele Regulamentului Guvernului, iar 4 au fost retrase de către autor. În procedură (atribuirea numărului unic de înregistrare) au fost acceptate 872 proiecte de acte normative, dintre acestea, 599 au fost examinate în ședințele secretarilor generali (562 - anunțate, 32 - neanunțate, iar 4 – excluse de pe Ordinea de zi), 52 au fost trimise la avizare ca fiind exceptate de examinarea în

ședință, 203 au fost preluate spre promovare, 12 proiecte au fost transferate pentru examinare în prima ședință a secretarilor generali din 2021.

Pentru asigurarea principiului transparenței în procesul decizional, Ordinile de zi și proiectele actelor normative de pe agenda ședinței secretarilor generali și ședinței Guvernului au fost plasate pe site-ul Cancelariei de Stat, și respectiv, a Guvernului.

În total, în perioada de raportate, **au fost redactate, formatate și imprimate 1197** proiecte de acte normative, dintre acestea: 992 hotărâri; 205 dispoziții. Actele aprobate au fost înregistrate în registrele actelor emise (format electronic și pe hârtie);

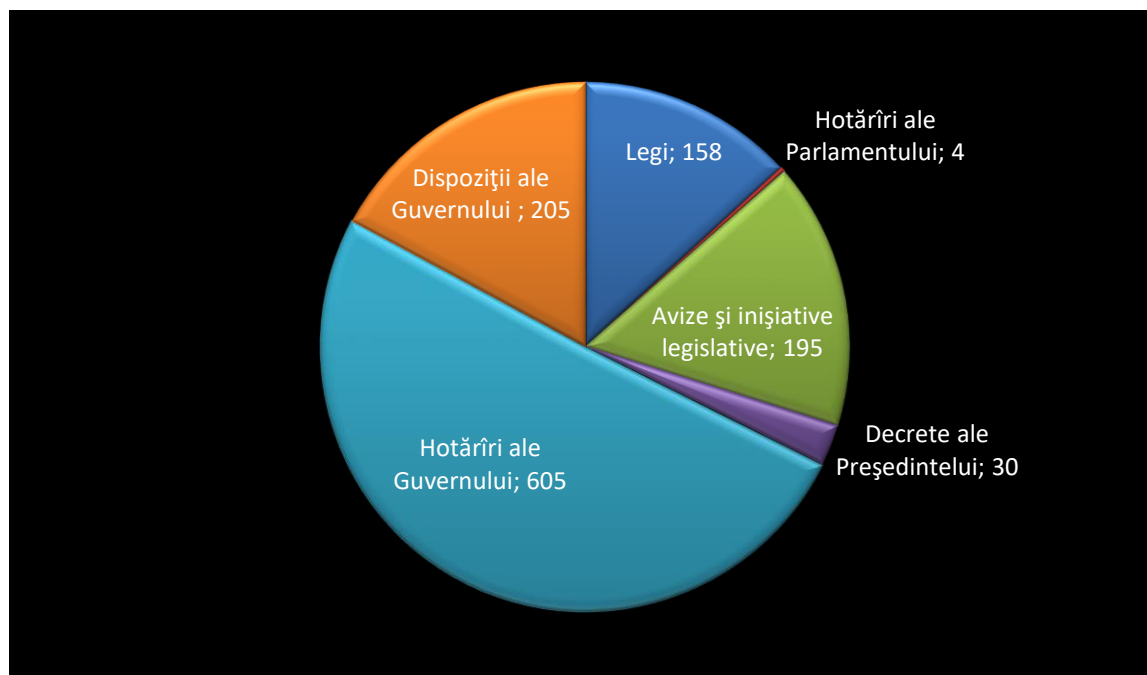
De asemenea, pe parcursul perioadei de referință, au fost examinate 263 inițiative legislative și, drept urmare, au fost aprobate și prezentate Parlamentului 150 de Avize ale Guvernului asupra inițiativelor legislative.

Totodată, au fost examinate 91 întrebări și interpelări, respectiv, cu asigurarea prezentării răspunsurilor în plenul Parlamentului de către membrii Guvernului, precum și 3 moțiuni (1 moțiune simplă și 2 moțiuni de cenzură) cu asigurarea elaborării și prezentării rapoartelor aferente în plenul Parlamentului.

Cele 1197 proiecte de acte normative, aprobate de Guvern pe parcursul anului 2020, se divizează în următoarele categorii:

- Legi - 158
- Hotărâri ale Parlamentului - 4
- Avize la inițiative legislative/amendamente -195
- Decrete ale Președintelui RM - 30
- Hotărâri ale Guvernului - 605
- Dispoziții ale Guvernului - 205

Diagrama nr.1 Acte normative elaborate, a.2020

Conform informației prezentate de autoritățile administrative centrale, autoritățile, apreciază, în mediu, perioada de timp de la inițierea proiectului de decizie pînă la aprobarea acestuia de 1-2 luni – pentru proiectele de Decrete ale Președintelui, 3 - 6 luni – pentru proiectele de legi, 2-10 luni – pentru proiectele de hotărâri și dispoziții ale Guvernului și de la 5-90 zile - ordinele interne ce vizează activitatea de bază a instituțiilor.

Din analiza datelor recepționate, circa 94% din proiecte de hotărâri și legi aprobate au fost expuse consultărilor publice, celelalte fiind aprobate în regim de urgență.

În ceea ce ține de aplicabilitatea mecanismului de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.967/2016, dintre 21 autorități publice centrale - **11** au elaborat proceduri/*reglementări interne* privind transparența în procesul decizional și două instituții au raportat despre emiterea cât de curînd a unui ordin intern în acest sens. Toate 21 de autorități au desemnat/actualizat *responsabilii de coordonare* a procesului de consultare publică, **21** autorități au instituit și mențin funcțională *linie telefonică* pentru informare, inclusiv pentru colaborare cu societatea civilă, iar **11** autorități au elaborat și publicat pe pagina oficială *listele părților interesate* cu care conlucrează pe domeniile de competență.

Tabel nr.1. Aplicarea de către APC a mecanismelor de consultare publică cu societate civilă

APC	Elaborarea reglementării interne privind transparența	Desemnarea responsabililor de consultare publică	Instituirea liniei telefonice	Publicarea listei părților interesate	Publicarea Raportului anual
1. MAI.	Ordinul nr.18/2019	Irina Bîrca, DAMEP tel. 022 255-708	Tel. 022 250648	Lista publicată și actualizată în 2021 – 68 entități	da
2. MAEIE	În proces de elaborare	serviciul diplomației publice, comunicare strategică și interacțiune	Tel. 022 578254	Este stabilită o practică neformalizată de colaborare cu OSC	da
3. MADRM	-	Ruxanda Mahuc, Tel. 022 204531	Linia p/u informare 022 204516	Lista publicată – 121 entități (găsiți - la informații utile)	-
4. MA	Ordinul nr.512/2016	Șeful secției analiză, monitorizare și evaluare a politicilor	Tel. 022 252077 022 252487	Lista publicată – 36 entități	da
5. MSMPS	Ordinul nr.697/2016	Iulia Mihalachi, Tel. 022 268868	Tel. 022 268868	Lista publicată – 107 entități	-
6. MECC	-	Marina Doroșenco, Tel. 022 233882	Tel. de încredere 022 234609	Lista – 127 OSC, divizate după competențe: educație, cultură, tineret, sport	da
7. MEI	Ordinul nr.493/2018	22 persoane din subdiviziunile ministerului	Tel. 022 250500	Lista publicată – 124 entități	da
8. MF	Ordinul nr.129/2016	Ludmila Popa, șef DAMEP tel.022 262636 L.Caracivovschi, Consultant principal, DAMEP Tel. 022 262671	Tel. 022 262586	Lista publicată – 31 entități	da
9. MJ	Ordinul nr. 209/2012	Lilea Rusu Tel. 022 201 440 damep@justice.gov.md	Linia p/u informare 022 204020	Lista publicată – 28 entități -	da
10. AGEPI	În proces de definitivare	Daniela Morari, Tel. 022 400652	Tel. 022 400652	Lista publicată - 8 AO	da
11. BNS	Ordinul nr.33/2010	Ala Caraman, secția juridică, Tel. 022 403053	Linia verde 022403000	Lista publicată - 12 entități	da
12. ARFC	Ordinul nr.177/2012	Albina Nazarciuc, șef secție juridică, Tel. 022 881268	Linia instituțională pentru informare 022881255	-	da
13. ARI	Ordinul	Ludmila Burlaca, șef	Linia	-	da

	nr.23p/2020	Direcție consolidarea relațiilor interetnice, Elena Stănilă, audit intern, Olesea Udova, jurist	fierbinte 022 214080		
14. APP	-	Vladimir Madan, Tel.022 223148	Linia verde 022 229960	-	-
15. ANSA	-	Viorica Botnari, Tel. 0222 64675	Linia fierbinte 022 264640	-	-
16. AMDM	-	Renat Gurămultă, Tel.022884248	Linia verde 022 738755	-	da
17. ANCD	-	Vitalie Cojocari Tel. 022 294861	Linia fierbinte 022296271	-	-
18. CNAM	Ordinul nr.142-A/2018	Diana Sarco, șef serviciu elaborare acte normative, direcția juridică Tel.022 780296	Tel. 022 780296	Lista publicată – 11 OSC; IMSP ce prestează servicii medicale; Organizațiile societății civile partenere în domeniul sănătății	da
19. CNAS	Ordinul nr.63-A/2018 Regulament intern	Iulia Lupașco, șef adjunct, Direcția juridică Alexandru Taran, șef secție asistență juridică, numiți prin Ordinul nr. 90-A din 01.04.2021	Linia fierbinte 022 281080	-	da
20. SPPS	-	Gabriela Iordan, șef direcție Tel. 069644000	Linie telefonică 022 250950	-	Prin scrisoarea nr.2/368 din 29.03.2021 au informat că pe parcursul a.2020 nu au elaborat/emis careva acte/decizii
21. AI	-	Ion Iordachi, director general adjunct tel.069924124, Ordinul nr. 8 din 27.04.2021	Linie telefonică 022 273654	-	da

4. Implicarea societății civile în procesul de implementare.

Pentru a asigura vizibilitatea activităților întreprinse de autorități în vederea stimulării participării societății civile, pe pagina web a Cancelariei de Stat au fost plasate informații relevante, precum și diverse instrucțiuni aferente modulului special creat, dedicat transparenței în procesul decizional.

Conform legislației în vigoare, comunicarea cu societatea civilă este o activitate obligatorie în sectorul public. În conformitate cu prevederile Legii nr.100/2017 privind actele normative și Hotărârii Guvernului nr.610/2018 privind Regulamentul de activitate al Guvernului, la baza activității de legiferare a actelor normative stă și principiul asigurării transparenței, publicității și accesibilității, care clarifică anumite aspecte privind participarea societății civile la elaborarea actelor normative și la dezbaterile acestora în procesul de consultare/avizare. Totodată, actele normative menționate reglementează și aspectele procedurale privind inițierea elaborării, avizarea/expertizarea, definitivarea, examinarea și acceptarea/aprobarea acestor proiecte în cadrul ședințelor secretarilor generali de stat și ale Guvernului, modul de eliminare a divergențelor pe marginea proiectelor etc. În acest sens, este de menționat, că dacă un angajament presupune aprobarea cadrului normativ, proiectul de act normativ este plasat pentru consultări publice pe portalul www.particip.gov.md.

Pentru a spori eficientizarea activității actorilor care participă în procesul de elaborare și consultare publică a actelor normative, a diminua costurile de colectare și procesare a informațiilor aferente actelor normative consultate și a furniza un mecanism de monitorizare și administrare în timp real a proceselor de consultare a actelor normative a fost perfecționat portalul guvernamental www.particip.gov.md.

5. Dezvoltarea mecanismelor de participare electronică în procesul decizional.

În vederea asigurării transparenței în procesul decizional, pe pagina web oficială a ministerelor și autorităților publice centrale, la compartimentul *Transparență decizională*, sunt plasate rezultatele consultărilor publice. Totodată, asigurarea transparenței decizionale de către APC este monitorizată de către Cancelaria de Stat (CS), cu elaborarea unui raport anual în acest sens.

Rapoartele de monitorizare menționate sunt elaborate în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.967/2016 și plasate pe pagina web oficială a CS la compartimentul *Transparență decizională*, rubrica Rapoarte.

Cele 21 APC care au prezentat informație pe marginea organizării consultărilor publice, pe parcursul anului 2020, au publicat circa 226 de anunțuri privind inițierea

elaborării deciziei, 4 anunțuri privind retragerea unui proiect din procesul de elaborare, 791 de anunțuri privind organizarea consultărilor publice utilizând în acest sens fie pagina oficială a instituției, fie portalul particip.gov.md, fie informare direcționată la adresele electronice ale părților interesate, fie prin plasarea comunicatelor de presă.

Tabel nr.2. Date cu privire la procesul de consultare a proiectelor de decizii

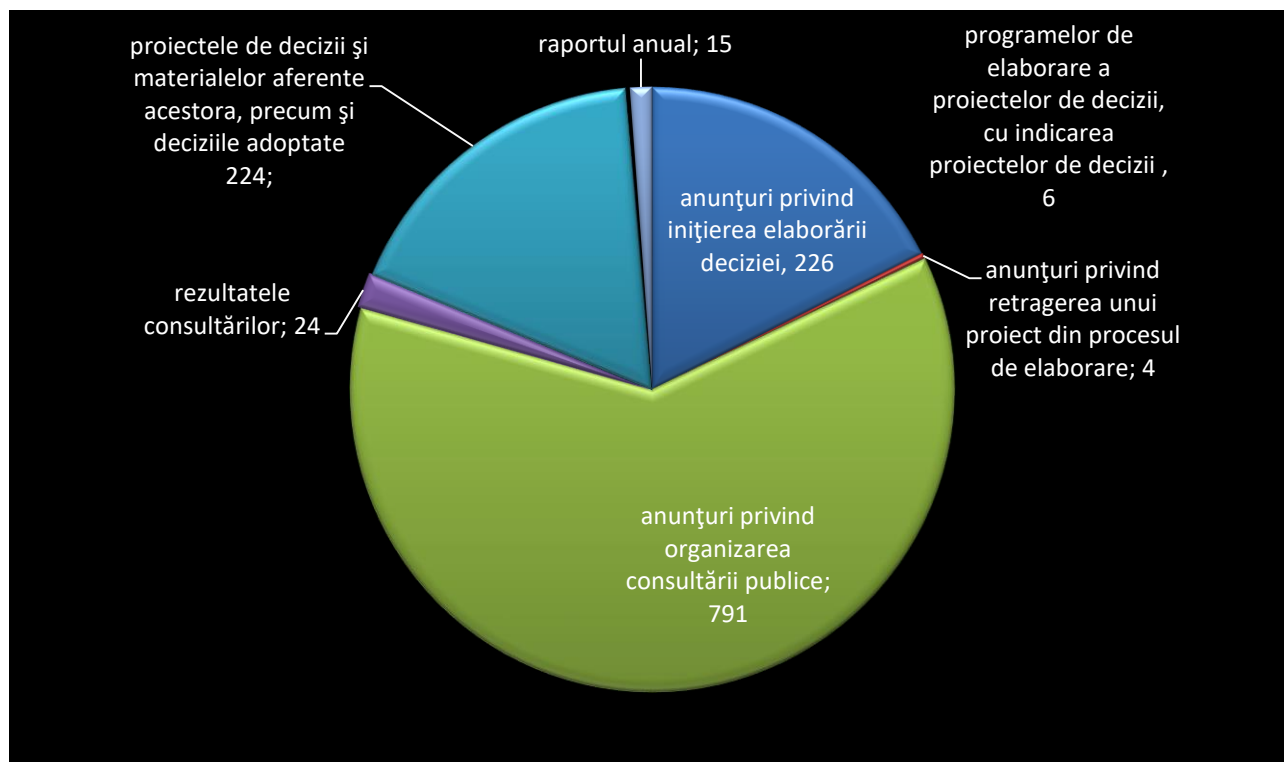
<i>Publicarea</i>	<i>Nr.</i>	<i>Mijlocul de informare (comunicat de presă, informare direcționată, publicarea pe pagina autorității, pe particip.gov.md)</i>
anunțurilor privind inițierea elaborării deciziei	226	Pagina oficială a instituției, Informare direcționată prin e-mail, Portalul guvernamental particip.gov.md, comunicat de presă
anunțurilor privind retragerea unui proiect din procesul de elaborare	4	Pagina oficială a instituției
anunțurilor privind organizarea consultării publice	791	Pagina oficială a instituției, Informare direcționată prin e-mail, Portalul guvernamental particip.gov.md
rezultatelor consultărilor/sinteza recomandărilor	24	Portalul guvernamental particip.gov.md, Informare direcționată prin e-mail, Pagina oficială a instituției
proiectelor de decizii și materialelor aferente acestora, precum și deciziile adoptate	224	Informare direcționată prin e-mail, comunicat de presă
programelor (trimestriale/anuale) de elaborare a proiectelor de decizii, cu indicarea proiectelor care urmează a fi supuse obligatoriu consultării publice	6	Pagina oficială a instituției
raportul anual al autorității publice privind transparența procesului decizional	15	Pagina oficială a instituției

6 din 21 APC au publicat programele (trimestriale/anuale) de elaborare a proiectelor de decizii, cu indicarea proiectelor care urmează a fi supuse obligatoriu consultării publice, iar 15 din 21 au publicat raportul anual al autorității publice privind transparența procesului decizional.

Publicarea

8 autorități publice centrale au apreciat ca cele mai eficiente mecanisme de consultare publică - ședințele de lucru/crearea grupurilor de lucru pentru dezbaterile publice, solicitarea opiniilor experților în domeniu/organizațiilor societății civile, doar că în format on-line, în condițiile actuale de restricții impuse de situația de sănătate publică legată de Covid-19.

Diagrama nr.2 Publicarea

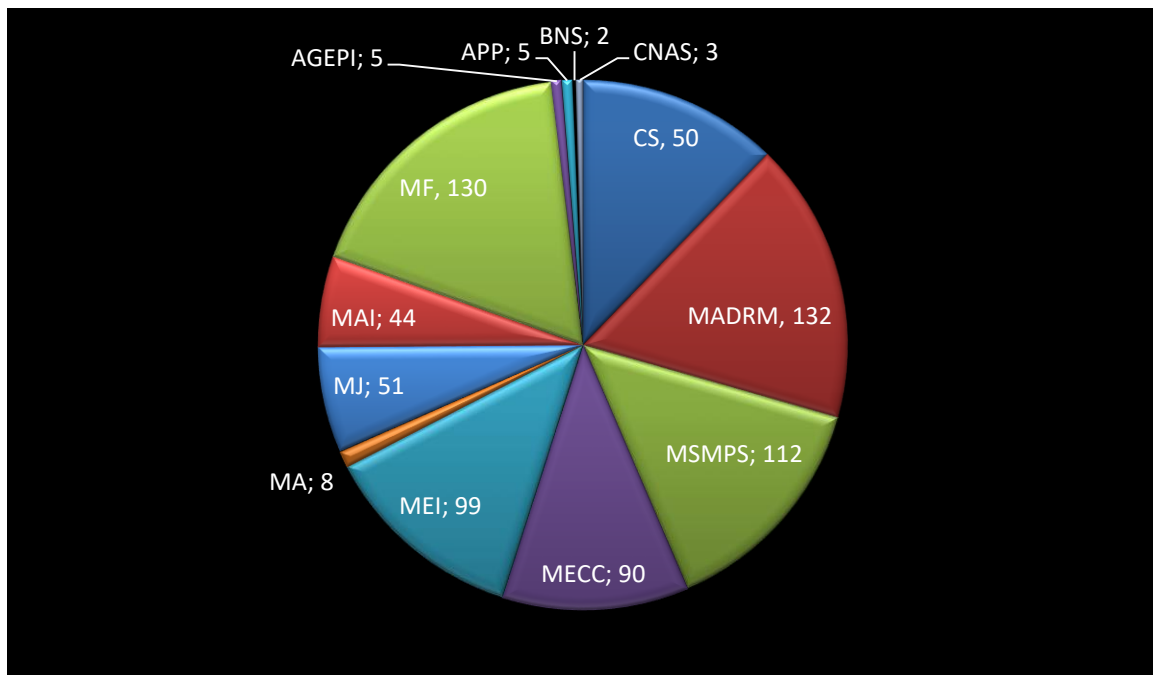
Tabel nr. 3 Recomandările recepționate versus considerate în proces de consultare publică

Numărul recomandărilor	recepționate	acceptate
Cetățeni	379	204
Asociații obștești	257	202
Sindicate	60	17
Asociații de patronat	122	71
Partide și alte organizații social-politice	159	148
Mijloace de informare în masă	21	16
Parteneri de dezvoltare	295	162
Reprezentanți ai mediului de afaceri	61	57
Alte părți interesate	758	485
	2112	1362

Din numărul total de circa 2112 de recomandări recepționate de la cetățeni, asociații obștești, sindicate, asociații de patronat, reprezentanți ai mediului de afaceri, parteneri de dezvoltare și alte părți interesate (17 rapoarte: 16 APC + Primăria mun. Chișinău), au fost acceptate 1362 de recomandări, sau circa 64,4 % din recomandări.

Conform datelor publicate pe portalul guvernamental www.particip.gov.md, următoarele autorități și instituții au plasat proiecte de acte și decizii pentru consultare publică.

Diagrama nr. 3 Proiecte plasate pentru consultări publice pe portalul *particip.gov.md*

Reieșind din datele statistice, furnizate de către portalul www.particip.gov.md, se atestă o pondere de 85 % privind raportul dintre numărul proiectelor de acte normative publicate de către autorități (**1017**) pe parcursul anului 2020 și numărul proiectelor aprobate în aceeași perioadă (luînd în considerare marja de eroare de circa 15% determinată de faptul că unele autorități publică proiectele de decizii pe pagina oficială a autorității și nu utilizează particip.gov.md)

6. Analize în domeniu, deficiențe identificate, concluzii

Pe parcursul anului au fost realizate câteva studii/analize în domeniul aplicării prevederilor cadrului normativ privind transparența în procesul decizional, cu identificarea unor deficiențe și necesități de îmbunătățire a acestui domeniu.

Raportul CSO Meter „*Evaluarea mediului de activitate al organizațiilor societății civile din țările Parteneriatului Estic*”, realizat de către AO „Promo-Lex” în decembrie 2020, subliniază deficiențele ce țin de transparența decizională, printre care:

- plasarea deseori a anunțurilor de consultări publice fără documente de însoțire, iar timpul oferit pentru consultarea proiectelor a fost frecvent mai mic decât cel legal;

- Soluția tehnică pentru sistemul informațional e-Legislație nu mai corespunde prevederilor privind circuitul documentelor și trebuie revizuită. Cea mai potrivită soluție poate fi o platformă on-line unică, care să permită urmărirea proiectelor de lege de la lansare pînă la varianta finală;
- Pe parcursul anului de referință OSC-urile au fost lipsite de unele instrumente offline, ca întrunirile publice și alte formate de reuniuni. Procesele decizionale ale autorităților publice au devenit mai puțin transparente, s-au redus posibilitățile de participare a OSC-urilor, iar instrumentele online oferite de instituțiile publice nu au compensat suficient această deficiență.

Printre prioritățile-cheie pentru dezvoltarea mecanismului de cooperare cu societatea civilă în Republica Moldova, enumerate de Raportul CSO Meter, este și cea ce se referă la îmbunătățirea transparenței și participării în procese decizionale prin dezvoltarea instrumentelor care ar asigura accesul la informația de interes public, inclusiv despre proiectele de acte legislative și prin dezvoltarea unui mecanism practic de responsabilizare a autorităților care încalcă cerințele legale privind transparența decizională

- Asigurarea transparenței procesului decizional, prin utilizarea adecvată de către toate instituțiile publice a modalităților prevăzute de mecanismul de consultare publică, informare direcționată și respectare a termenelor legale pentru toate etapele de consultare a proiectelor de decizie.

Potrivit studiului ***Responsabilitatea și transparența în administrația publică: element-cheie în procesul de reformare a administrației publice:***

- paginile web ale autorităților publice centrale nu sunt în suficientă măsură actualizate. În particular, pe web deseori nu se publică o serie de informații obligatorii, în special: bugetele planificate și executate; rezultatele achizițiilor publice; activitățile anticorupție; rezultatele controalelor desfășurate în autorități;
- nu există o abordare unică a interfeței paginilor web, căutarea informațiilor este dificilă. Mai mult, nu există o lege care să stabilească cerințe față de paginile web ale autorităților publice centrale autonome;
- studiul privind principalele probleme și necesități în domeniu, inclusiv propuneri de modificare a cadrului normativ nu a fost elaborat;
- mecanismul de monitorizare permanentă a respectării prevederilor actelor normative nu a fost instituit. Obligația de instituire a acestui mecanism survine odată cu adoptarea Legii cu privire la actele normative nr.100/2017. Legea reglementează categoriile și ierarhia actelor normative, etapele și regulile elaborării proiectelor, cerințele față de structura și conținutul actelor normative, precum și regulile privind monitorizarea implementării prevederilor actelor normative.

- modificări ale cadrului normativ, inclusiv pentru stabilirea răspunderii disciplinare a conducătorilor autorităților publice nu au fost operate. Legislația privind accesul la informațiile de interes public, nu stabilește răspunderea și clasificarea răspunderii pentru încălcarea legii și instituția responsabilă de implementarea cadrului legal respectiv.

Responsabilitatea și transparența se află într-o legătură strânsă și proactivă cu cadrul de monitorizare și evaluare. Coordonarea eficientă a proceselor de monitorizare și evaluare, reprezintă un act de responsabilitate și transparență publică. Această legătură reprezintă un factor important de asigurare a sporirii participării publice la procesele decizionale.

7. Constatări și Recomandări:

Realizarea Raportului de monitorizare *privind asigurarea transparenței în procesul decizional*, axat pe 21 de autorități ale administrației publice centrale a identificat mai multe deficiențe ce țin de respectarea prevederilor cadrului normativ din domeniu, care necesită a fi eliminate, cu atât mai mult, ținând cont de prevederile art.16¹ al Legii nr.239/2008, conform căruia: *Nerespectarea prevederilor prezentei legi constituie abatere disciplinară și se sancționează conform prevederilor Codului muncii sau ale legislației speciale.*

Din analiza datelor recepționate, circa 94% din proiecte de hotărâri și legi aprobate au fost expuse consultărilor publice, celelalte fiind aprobate în regim de urgență.

În ceea ce ține de aplicabilitatea mecanismului de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.967/2016, dintre 21 autorități publice centrale:

- 11 au elaborat proceduri/reglementări interne privind transparența în procesul decizional și două instituții au raportat despre elaborarea unui ordin intern în acest sens,
- 21 dintre autorități au desemnat responsabili de coordonare a procesului de consultare publică,
- 21 autorități au instituit și au funcțională linie telefonică pentru informare, inclusiv pentru conlucrare cu societatea civilă,
- 11 autorități au elaborat și publicat pe pagina oficială listele părților interesate cu care conlucrează pe domeniile de competență.

Cele mai eficiente mecanisme de consultare publică au fost evocate: (i) ședințele de lucru/crearea grupurilor de lucru dezbaterile publice, (ii) solicitarea opiniilor experților în domeniu/organizațiilor societății civile, doar că în format on-line în

condițiile actuale de restricții impuse de situația de sănătate publică legată de Covid-19.

Cele 21 APC care au prezentat informație pe marginea organizării consultărilor publice, pe parcursul anului 2020, au publicat circa 226 de anunțuri privind inițierea elaborării deciziei, 4 anunțuri privind retragerea unui proiect din procesul de elaborare, 791 de anunțuri privind organizarea consultărilor publice utilizând în acest sens fie pagina oficială a instituției, fie portalul particip.gov.md, fie informare direcționată la adresele electronice ale părților interesate, fie prin plasarea comunicatelor de presă.

Comparativ cu anul 2019, reieșind din datele statistice, furnizate de către portalul www.particip.gov.md, în anul 2020 se atestă o creștere a numărului proiectelor de acte normative publicate de către autorități cu 163 mai multe (1017 în a.2020 față de 854 în a.2019).

Totuși, având în vedere deficiențele și analizele alternative realizate pe domeniu se impun următoarele recomandări:

- ✓ Respectarea cadrului normativ privind transparența în procesul decizional și a obligațiilor privind accesul la informații de interes public,
- ✓ Diversificare și consolidarea mecanismelor sectoriale de consultare cu societatea civilă și părțile interesate în procesul de luare a deciziilor,
- ✓ Revizuirea cadrului normativ pentru clarificarea cazurilor și procedurilor pentru a argumenta recursul la procedura extraordinară (art. 14 din Legea privind transparența în luarea deciziilor privind luarea de decizii urgente) sau promovarea accelerată a unui proiect de act,
- ✓ Dezvoltarea procedurilor pentru includerea remediilor pentru nerespectarea procesului de consultare publică la adoptarea actelor normative (de exemplu, restituirea proiectelor la instituția care nu a respectat această obligație și anularea actului normativ);